

Bucusz az Angol Királyné-tól

Írta Lestyán Sándor

A korona akkor esett le a fejről, mikor detronizálták mint szállodát. Most elbucuszhatunk a falaitól is, melyekből már alig-alig áll valami a Deák Ferenc-utcában. A főbejárat felett még épségben olvasható a házszám, köbefaragva, az ezernyolczszázötvenes évek izlésének rajzolatában: No. 1. Egyes házszáma volt akkor is, mikor az utcát még Nagylid-utcának hívták, egyes szám maradt 1886 után is, amikor a második emelet 51. és 55. szobáinak lakójáról az utcát Deák Ferenc-utcának nevezték el. Ebben a két egyszerű szobában élt másfél évtizeden át a haza bölcse. Ebben a két szobában dolgozott, álmodott, itt látogatta meg őt 1874-ben Ferenc József és Erzsébet királyné, ebben a két szobában született a híres husvétii cikk és ebben a két szobában ringott a kiegyezés bölcseje. A két szobának már nincs mennyezete, azaz a legszébb, legfényesebb mennyezete van: ugyanaz, mint amelyik az egykori lakó, Deák tekintetes ur sirja fölé borul: a kék mennyholt, az örök mennyholt, mindnyájunk szemfődele... Az első emeleti folyosón emléktáblák hirdetik az egykori Angol Királyné nevezetes lakóinak nevét. Itt járt a gyászos emlékü Obrenovics szeb királyi család három tagja: Milán, Natália és Sándor. Itt járt walesi herceg korában VII. Edward, aki magyar főúri barátainak társaságában úgy megszerette a pesti éjszakát, mint később utóda, akire már mindannyian emlékezünk. Itt járt a költői lelkű Carmen Sylva, román királyné, aki trónon ült és verseket írt, itt járt Koburg Ferdinánd, a bolgár király, aki Inkognitóban Murány grófja néven utazgatott.

Itt járt II. Don Pedro de Alcantra, aki Brazília császára lett, de a trónról elűzték és itt járt Rudolf királyfi, akit végzetes tragédiája sodort el a trón kuszóbéről. Az Angol Királyné vendége volt Nazreddin Sah Kadsar, aki nem az ezeregyéjszaka meséiben élt, hanem Perzsiának volt koronás feje, s egyformán szerette a keleti pompát és a nyugati világvárosokat. Itt járt... Ki járt itt? Ki mindenki járt még itt, a falak között, a lépcsőn, a folyosókon, az első emeleti kis ebédlőteremben és lenn a nagy ebédlőteremben attól az időtől kezdve, hogy az Angol Királyné fogadó megnyitotta kapuit? Laktak benne nagy úraságok, akik kényes-fényes diplomataegyenruhát viseltek, tábornokok, szívük felett a legmagasabb ordoikkal és ifju szerelmesek, akiknek a szive fölött nem volt kitüntetés, de az ő szívük anélkül is lázasan dobogott, amikor átölelték egymást a barátságos kályha mellett, melynek parázsló fénye oly szelíden és annyi melegséggel áradt a táblabíróvilág-kori székek, asztalok, ágyak, szekrények és szublódok felé. (Az Angol Királyné berendezése részben akkor költözött el innen, mikor a régi épület a Pénzügyi Központ hivatala lett, részben pedig most költözik. Az emléktáblák muzeumba kerülnek, minden más, ami még megmaradt, ugynevezett „bontási anyag.” Semmiel sem több a szürke, hétköznapi épületek bontási anyagánál! Tizenöt, husz pengőért adták el a fehér strassbourgi kályhát, halva pengőért már kandallót lehetett vásárolni, Jómagam Deák tekintetes ur egyik yá-háját vettem meg, volt annál szebb is, különb is a bontási anyagok között, husz pengőbe került, sajnos tűzifa hiányában jelenleg koplal, de úgy is melengel! Azok a butorok, azok a kályhák, melyek egykor az Angol Királyné vendégeit szolgálták, mennyi mindenről és hány emberről tudnának mesélni! 1897 óta emlékkönyve is volt a szállodának. Ebben az emlékkönyvben többek között ilyen nevek szerepelnek: Stefánia

belga kir. hercegnő; Lónyay Elemérné grófnő; Alfonso XIII.; Maria Christine, Königmutter v. Spanien; Victoria Eugenia, Königin v. Spanien; Frigyes főherceg, Izabella főhercegné, Jenő főherceg; Maria Pavlovna, Grossfürstin von Russland; Grand Duc Vladimir de Russie; Duke of Teck; Schlauch biberos; az osztrák miniszterek és miniszterelnökök egész sora: Thun, Körber, Beck, Stürgkh, a régi monarchia mágnásvilágának színe-java: Lobkowitzok, Lichtensteinok, Auerspergek, Montenuovok és Esterházyak; magyar főurak, főrangú magyar damák, régi, patinás, ősnemes familiák, igen, egész familiák, hiszen bizonyára a béli évadra jöttek fel a fővárosba eladósorba került szemüfényével. De az autogramgyűjtemény nem teljes. Nem szerepelnek az emlékkönyvben az első emeleti kis étterem ugynevezett Deák-asztalának törzsvendégei sem: az idősebb Andrássy Gyula gróf, Eötvös József báró, Jókai Mór, Gyulai Pál, Podmaniczky Frigyes, a „Kockás báró”, Kemény Zsigmond, Csernátorny Lajos, Pulszky Ferenc. Nem is szerepelhetnek, de az asztal maga, melynél egykor Deák Ferenc trónolt (ha egyáltalán szabad vele kapcsolatban ezt a kifejezést használni!), mégsem jutott a „bontási anyagok” sorsára. Khuen-Hédervary annak idején elvitette a régi munkapárt helyiségeibe... Viszont most bontási anyag a régi istállók átalakított berendezése, s a gyönyörű empir lépcsőház. Kő, téglá, márvány, vas. Nyersanyag, használt, kiérdemesült, ócska, alig-alig értékesíthető nyersanyag! Az Angol Királynéba a repülőgép már nem hozott lakót. Gépkocsi is keveset Vasut, gőzhajó inkább. Már akkor fogadó volt, mikor a büszke négyesfogatok, s a pompás kettősfogatok még behajlottak a kapu alá, s az utasembert nem a bejárat előtt üdvözölte a hajlongó portás, hanem az udvaron segítette ki a hintóból a szolgaszemélyzet... A dunaparti homlokzat előtt akkoriban nem állt utcasor. A

fogadó dunasori ablakai egyenesen a nagy folyóra néztek, s bizonyára a folyó is felnézett az esti kivilágított ablakokra, lecsalva magához az apró, játszadózó fényeket. Már az ezerhatszáz évek közepén kocsmáépület állt itt a régi városfal tövében, illetve annak helyén 1789-ben Hillmayer Mátyás timár vásárolta meg a telket. Vándorló timárlegény korában a kocsmában melegegett, ott talált hajlékot egy éjszakára. Akkor Brückensteinl Wirtshaus volt a neve. Hillmayer-től ama Kemnitzer Károly vette meg a telket és a rozoga épületet, aki a városi tanácsból sok herce hurca után fogadós-jogot nyert és felépíti a kétemeletes Kemnitzer-házat, kávéházzal és vendéglővel. Ez ugy 1800 körül történetelt. 1838-ban, a pusztító árviz évében lett a fogadó neve „Angol Királyné”, akkor már Bartl ur a tulajdonos. Ő 1844-ben eladja Wodianer Móricnak (illetve elcsesli vele), de bennmarad mint bérlő. 1849 május 13-án Hentzi budavári ügyei összebombázzák az épületet. Csak a földszint marad épségben és a lépcsőház. 1851-ben újjáépül, most már három emelet magasságban pompézik. 1869-től Wodianer Albert az épület tulajdonosa. 1900-ban báró Huszár Károlyné, született Nemes Mária grófnő. Ma pedig... Ma?... Ma már nincs épület, egy-két hét múlva az utolsó tégladarab is eltűnik az „Angol királyné” testéből. Akik szerették ezt a várost, szeretik ennek a városnak a multját, akik arra járnak: eítsenek egy-két könyvet érte. Sirassák meg, mint egy eltávozott kedvest, gyászolják is, mint a régi jó világ, a régi szép idők emlékét.

Azt se csodálnám, ha akadnának, akik egy apró tégladarabot elhoznának onnan, s úgy őriznék, olyar kegyelettel mint azt a szál virágot szokás, amit a drága halottak sirhantárol szakít le az ember, hogy bus órákban, magányos esteiken, a kétségek és gyötrődések éjszakáin erőt öntsön a csüggedőbe és vigasztaljon...